

Servei de Coordinació de Parentalitat al partit Judicial de Sabadell

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Marc teòric i conceptual	
2.1. Definició de la Coordinació de Parentalitat i diferències envers d'altres serveis...	4
2.2. Antecedents i experiències de la Coordinació de Parentalitat.....	6
3. Marc Jurídic	
3.1. Marc Supra Estatal.....	7
3.2. Marc Europeu.....	9
3.3. Marc Estatal	
3.3.1. Dret Civil Espanyol.....	9
3.3.2. Dret Català.....	10
4. Objectius del projecte.....	11
5. Experiència pilot	
5.1. Equip	12
5.1.1. Membres de l'Equip	13
5.2. Característiques professionals i funcions dels Coordinadors de Parentalitat.....	13
5.3. Disseny de l'experiència pilot	
5.3.1. Població i Mostra.....	15
5.3.2. Límits territorials i temporals (duració de l'experiència).....	15
5.4. Metodologia utilitzada	
5.4.1. Anàlisi de casos.....	17
5.4.2. La derivació del servei.....	22
5.4.3. La comunicació amb el Jutjat.....	23
6. Cost del servei.....	23
7. Conclusions.....	26
8. Propostes de futur.....	27
9. Agraïments.....	28
10. Referències bibliogràfiques.....	29

1. INTRODUCCIÓ

Aquest document, té la finalitat de presentar els resultats sobre l'experiència pilot titulada "Servei de Coordinació de Parentalitat al partit Judicial de Sabadell".

Tot va començar al mes de setembre de 2012, per decisió d'un grup de mediadors i operadors jurídics sensibilitzats per aportar millores a les famílies amb alta conflictivitat que utilitzen el sistema judicial per resoldre les seves disputes, posant freqüentment en risc el desenvolupament del seus fills.

El projecte pilot parteix per una banda de l'experiència realitzada al Consensus Mediation Center, Montreal, Quebec, Canadà¹ "Servei per la resolució alternativa de disputes entre pares divorciats amb alt nivell de conflictivitat (Coordinador/a de Parentalitat)", i per altra banda, de l'experiència de l'Equip multidisciplinar de Logosmedia, professionals amb ampli bagatge en mediació i conflictologia. En aquest cas, l'Equip incorpora la intervenció interdisciplinària dirigida a tot el sistema familiar, institucional, professional i social.

Aquesta experiència titulada **"Servei de Coordinació de Parentalitat al partit Judicial de Sabadell"**, pretén **analitzar i valorar l'eficàcia de la Coordinació de Parentalitat**, en disputes familiars cronificades i d'alta conflictivitat, derivades del Jutjat de Família de Sabadell i **mostrar la idoneïtat d'implementar aquesta nova figura del Coordinador de Parentalitat en l'actual Sistema Judicial**.

La funció principal del Servei de Coordinació de Parentalitat és assistir als pares (pares i mares, tutors) que viuen en un clima d'alta conflictivitat post-separació o divorci, per tal d'implementar el pla de parentalitat, consensuat per les parts o aprovat pel jutjat i així minimitzar el conflicte familiar.

Aquesta intervenció està centrada en el menor per tal d'evitar-li situacions de risc produïdes per l'exposició continuada a l'esmentada conflictivitat.

En les següents línies i en un primer apartat es farà referència als antecedents de la Coordinació de Parentalitat (CoPa a partir d'ara). Es defineix el concepte de CoPa entès des de diferents contextos. Tanmateix es tractarà la seva diferenciació respecte a d'altres serveis.

En el punt tres es troba el marc jurídic on s'encabeix la Coordinació de Parentalitat dins del Dret Català i Espanyol, però també en el marc europeu.

¹Coordinat per Aldo Morrone i Dominic A. D'Abate.

Els objectius del projecte es recullen en el punt quatre i en el cinc es defineix l'experiència en si: l'equip de professionals, els destinataris, la duració de la prova i la metodologia emprada.

Seguidament, en el punt sis, s'ha considerat imprescindible fer una valoració del servei i dels recursos. Després de resumir les conclusions, es fan les propostes oportunes i que calen per millorar l'experiència.

Els darrers punts estan dedicats als agraïments per acabar amb les referències bibliogràfiques.

2. MARC TEÒRIC I CONCEPTUAL

2.1 DEFINICIÓ DE LA COORDINACIÓ DE PARENTALITAT I DIFERÈNCIES ENVERS D'ALTRES SERVEIS

L'AFCC (Association of Families and Conciliation Court) defineix així la CoPa:

“És un procés alternatiu de resolució de disputes centrat en l'infant, en el que un professional de la salut mental o àmbit judicial amb formació i experiència en mediació assisteix a pares amb alta conflictivitat per tal d'implementar el pla de parentalitat. D'aquesta manera es facilita la resolució de disputes ajudant als pares amb temes relacionats amb els fills, amb la millora de la comunicació entre els pares i la reducció de l'exposició dels fills als conflictes interparentals. I amb el consentiment dels pares o tutors i/o del jutjat, pot prendre decisions dins de l'abast de la sentència o contracte de designació del Coordinador de parentalitat”. (2005)

Debra K Carter, *“La coordinació de Parentalitat és una nova intervenció centrada en el menor per a pares divorciats o separats amb fills que es troben en risc produït per l'exposició als conflictes presents dels pares immersos en el procés de divorci”.(2012)*

Aquestes definicions provenen de professionals d'Estats Units. Si bé aquestes són les més acceptades, no es troba definició concreta uniforme per a tots els Estats o altres parts del món. Algunes zones agafen un model mediador/àrbitre, on el CoPa té autoritat per a decidir sobre disputes. D'altres opten per un altre model pseudo-terapèutic.

Tot i així, en les guies de treball es contempla un objectiu comú: mitigar l'alt grau de conflicte entre pares i familiars per tal de desenvolupar un marc de resolució de conflictes amb èxit i minimitzar l'estrès dels fills. Aquest marc permet als pares i familiars adquirir habilitats i eines necessàries per a refer els vincles positius, adquirir noves formes de comunicació centrades en els menors i en la coparentalitat funcional.

Carter (*Parenting Coordination a Practical Guide* 2011) descriu un “model integral” d'actuació, on recomana incorporar la formació i l'experiència professional en àrees de salut mental, avaluació, mediació, educació i dret de família.

Després de l'experiència pilot que aquí es descriu, cal adequar la definició de la Coordinació de Parentalitat al context de Catalunya pel que fa al seu marc jurídic i a la seva realitat cultural i social.

Concretament, a continuació, es recull la definició que va fer la magistrada del jutjat 8 de Sabadell, qui deriva els casos i amb la que es treballa l'experiència pilot:

“Servei de seguiment intensiu per ajudar als progenitors i familiars separats i amb alt grau de conflictivitat, per a establir i mantenir relacions sanes que possibilitin el desenvolupament del menor. Està dirigit especialment a aquells pares i familiars que tenen dificultats per formular i/o implantar un pla de parentalitat (decidit de mutu acord o per un tribunal) que assegurí els interessos i benestar dels fills”.

L'objectiu és incrementar la cooperació entre els pares (o entre aquests i altres parents), minimitzant el conflicte i els factors de risc associats a una separació d'alt grau de litigiositat.

Es diferencia netament del servei de mediació, que persegueix que s'arribi a un acord que posi fi al procés judicial. La finalitat de la CoPa no és tant que arribin a una acord sinó a la normalització de les relacions entre progenitors (o altres parents), de manera que els fills no hagin de patir les conseqüències de les seves desavinences.

Es diferencia també d'aquells supòsits en els quals les persones persegueixen l'obtenció d'un dictamen de prova a utilitzar en el procés judicial, prova que ja venen oferint els pèrits del llistat de professionals judicials, SATAF, i que els seu objectiu versa sobre l'emissió de dictamen sobre la decisió que millor s'acomoda a les característiques de cada grup familiar.

Es diferencia igualment del servei que presta el Punt de Trobada, que ofereix un espai físic en que els menors poden comunicar-se de manera segura amb un dels progenitors (o altres parents) però en el que s'aprecia una falta d'intervenció activa que permeti, quan cesi la intervenció en aquest Punt, que la família pugui complir un determinat règim de visites o custòdia que no generi patiment als menors, millorant la qualitat de la relació patern filial.

Es tracta, en definitiva, de cobrir la carència que presenta en l'actualitat la gama de serveis públics i no públics destinats tradicionalment als Jutjats de Família.

L' Equip de Coordinació de Parentalitat coincideix amb el diagnòstic de la magistrada, mostrant ambdós la voluntat ferma d'obtenir la implantació d'un servei de Coordinació de Parentalitat que cobreixi les necessitats indicades. (Carla Paola Arias Burgos, 2013).

Així doncs, els destinataris del projecte són famílies que generalment tenen més d'un procediment judicial obert i que les seves disputes generen contínues denúncies cercant una solució en la sentència judicial.

Aquestes situacions d'alta conflictivitat, representa pels Jutjats de família una càrrega excessiva de demandes recurrents que paralitzen l'activitat normal de l'oficina judicial.

Tanmateix, la poca informació de la qual poden disposar els jutges sobre les dinàmiques familiars, suposa una dificultat afegida a l'hora de resoldre.

Els serveis de que disposen els Jutjats a Catalunya (SATAF, Mediació, Punt de Trobada, Serveis Socials, EAlA...) compleixen una labor professional molt valuosa per a un gran nombre de famílies. Tot i així, per aquestes altres famílies, que presenten una conflictivitat tan cronificada, no són suficients.

Es necessària una funció més intensiva, integral, de seguiment i de coordinació entre professionals, una actuació orientada a què els pares puguin funcionar en coparentalitat efectiva en benefici dels fills, incorporant habilitats psicoeducatives i en consens parental.

Es pot resumir dient que la CoPa és un **nou enfocament pràctic emergent que ofereix un servei integral a les famílies amb un elevat grau de conflictivitat i que per altra banda, pretén reduir el nombre de litigis.**

2.2 ANTECEDENTS I EXPERIÈNCIES DE COORDINACIÓ DE PARENTALITAT

La Coordinació de Parentalitat sorgeix al anys 90 als Estats Units, com una intervenció orientada a ajudar als pares amb alta conflictivitat en el període de reorganització familiar post-separació-divorci.

Tal com menciona la Cooperative Parenting Insitute (CPI) liderada per Susan Boyan i Ann Marie Termini, a principi dels anys 90, professionals anomenats "mestres especials" i mediadors, van oferir uns estatuts que havien desenvolupat a l'Estat de Califòrnia a professionals de l'àmbit jurídic familiar.

Després, a Colorado un grup de professionals en dret de família va encunyar el nom de "coordinador parental". Entre el 2001 i el 2004 de la mà de Denise McColley i del jutge George Czutrin de l'AFCC (Association of Family and Conciliation Courts), es va definir el rol del Coordinador de Parentalitat per acabar redactant el document "Model Standards for Parenting Coordination"

Actualment hi ha 15 estats on s'implementa la CoPa (ex. **Parenting Coordination in New Hampshire: "A Handbook for the Purpose and Practice"**)

A Estats Units, està reconegut com un valuós recurs per a les famílies que es separen de forma litigiosa.

Recentment (2013) també a Canadà, s'ha incorporat aquesta figura en la **Family Law Act de British Columbia.**

A l'estat espanyol, la primera referència a la Coordinació de Parentalitat data a novembre 2011 quan el Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad juntament amb la UNAF (Unión de

Asociaciones Familiares) van convidar a Susan Boyan en l'acte organitzat per a la presentació de la figura del Coordinador de Parentalitat.

A l'octubre 2012, a la trobada de jutges i advocats de família a Madrid, van arribar a unes conclusions que es publiquen en el document referent a aquesta trobada ².

Posteriorment, s'han fet diversos espais de formació sobre aquesta temàtica amb el suport de GEMME, ACDMA, Col·legi de Psicòlegs, Col·legi de Treball Social i Pedagogs de la mà dels canadencs Dominic D' Abate, i Aldo Morrone (CONSENSUS) acompanyats del magistrat de l'Audiència Provincial, Pascual Ortuño.

Es poden trobar articles en revistes especialitzades escrits per experts com Elena Lauroba i Pascual Ortuño.

A partir de febrer 2013 apareixen publicacions en revistes, conferències i tallers amb la finalitat d'anar introduint aquesta figura.

Al Maig de 2013 es signa l'acord de col·laboració entre el Jutjat 8 de Sabadell i l'equip de Logos Media MQ Mediar, SL per a la implementació del projecte pilot "*Coordinació de Parentalitat, servei per a la resolució de les conflictives parentals i familiars en els jutjats*"

Al Desembre del 2013, es presenta al Col·legi d'Advocats de Barcelona, ICAB, *la taula: "El coordinador parental, una nueva figura en los procesos de familia"*, on es presenta l'experiència de 6 casos atesos dins el projecte pilot al jutjat de família nº 8 de Sabadell.

Després d'aquesta data proliferen articles sobre la mateixa temàtica.

3.- MARC JURÍDIC

3.1. MARC SUPRA ESTATAL

La Convenció de Nacions Unides sobre els drets del nen (CNUDN), adoptada en 1989, ha modificat profundament el context en el qual s'exerceix la parentalitat. En desplaçar la mirada cap als nens, als quals concedeix drets oportuns, la Convenció ha redefinit no solament la posició del menor en la societat, sinó també la relació entre pares i fills.

El procés que ha desencadenat i que progressivament s'ha estès al món sencer, s'assembla a una revolució pacífica, en la qual han anat sorgint figures coadjuvants a l'exercici del que s'ha anomenat "parentalitat positiva".

A la dècada dels 90, als Estats Units, el nombre de divorcis havia augmentat i els pares sol·licitaven cada vegada més la custòdia compartida.

²(<http://www.otrosi.net/articulo/conclusiones-del-encuentro-de-jueces-y-abogados-especializados-en-derecho-de-familia>) " b) Es necesaria la implantación de los instrumentos auxiliares del enjuiciamiento y ejecución de las resoluciones - Introducción de la figura del Coordinador Parental

Majoritàriament, les seves disputes quotidianes es resolien als jutjats. Els jutges s'adonaven que aquestes famílies no podien resoldre les seves disputes per la via legal, ja que l'obstacle era de tipus psicològic i utilitzaven el litigi sistemàticament. Fins i tot temes aparentment irrelevants buscaven solució al jutjat.

Durant la dècada dels 80, els estudis sobre les conseqüències del divorci en els nens, havien identificat que el conflicte interparental continuat després del divorci es correlacionava amb una pitjor adaptació dels menors (Guidubaldi, 1986; Wallerstein, 1985; Chess, 1983; més recentment, Kelly, 2003; Kelly, 2005).

En altres treballs, que detallen estadístiques tan eloqüents com aquestes, el 10% de les separacions són considerades altament conflictives (Neff & Cooper, 2004) i consumeixen el 90% del temps dels professionals involucrats i dels jutjats de família (Coates, Deutsch, Starnes, Sullivan, & Sydlik, 2004).

El Grup de Treball sota la direcció del jutge George Czutrin, president de la AFCC entre 2003 i 2004, va ser l'encarregat de desenvolupar models estàndards de pràctiques per a la Coordinació de Parentalitat a Amèrica del Nord i va incloure a dos canadencs en el Grup, que va passar a constar de dotze membres.

La Junta directiva de la AFCC va aprovar les Directrius el 21 de maig de 2005.

L'experiència canadenca

L'experiència canadenca en processos de CoPa difereix substancialment del procés seguit a Estats Units.

En el marc constitucional canadenc no està permès als jutges delegar en terceres persones cap funció pròpia del jutge o de l'esfera de la seva competència. En essència, això significa que el jutge no podrà ordenar a les parts que contractin i treballin amb un professional o un Servei de CoPa sota cap circumstància, per la qual cosa, tampoc podrà ordenar a les parts que contractin a un professional de CoPa amb competències arbitrals o poder, per prendre decisions. Aquesta es consideraria una delegació indeguda.

Malgrat tot, el nombre de famílies que utilitzen els serveis de CoPa per tal que els ajudi a resoldre els seus problemes de coparentalitat va en augment.

Aquest procés a Canadà sempre es realitza amb consentiment. Així, si les parts desitgen emprar els serveis d'un CoPa (Coordinador de Parentalitat), han de signar un Acord de Coordinació de Parentalitat. Aquest acord sol atorgar al CoPa competències de mediació i presa de decisions, establint també els límits als seus poders. Normalment, això significa que el CoPa pot intervenir en qüestions de parentalitat que no canviïn substancialment l'estructura del pla de parentalitat i, en defecte, arbitrar i resoldre convenientment les seves disputes.

Les parts solen incorporar l'acord de Cordinació de Parentalitat en una resolució judicial. Això no constitueix una delegació inadequada per part del jutjat, sinó un reconeixement de l'acord de les parts.

Així doncs, a Canadà, és molt habitual que el CoPa actuï com a mediador i àrbitre en el mateix cas. Això també significa que quan el CoPa actua com a àrbitre pot utilitzar la informació que se li hagi comunicat durant el procés de mediació pel que fa a la resolució judicial de l'assumpte en litigi.

En teoria, cap CoPa de Canadà es limitaria a la funció d'àrbitre i la majoria dels advocats s'han adonat també que confinar-ho a la funció de mediador no resulta efectiu. Per això, s'ha desenvolupat un model híbrid a Canadà que permet als CoPa actuar com a mediadors i àrbitres.

3.2. MARC EUROPEU

Des que el Comitè de Ministres del Consell d'Europa va aprovar la Recomanació 19/2006 als Estats Membres, relativa a les polítiques dirigides a sustentar una parentalitat positiva, el Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat està impulsant múltiples iniciatives per estendre aquest nou enfocament d'intervenció amb famílies, incloent l'elaboració de documents tècnics, celebració de jornades i trobades, creació de grups de treball interautonòmics, col·laboració amb les corporacions locals o el finançament de projectes d'educació familiar i altres serveis de suport a la parentalitat gestionats per entitats socials.

El Consell d'Europa ha estat un dels primers en aclarir el coneixement i la comprensió de la infància i de la vida de família, així com a treballar per millorar la vida dels grups i individus vulnerables i exclosos.

L'organització reconeix que l'equilibri entre els drets del nen i la responsabilitat parental encara queda per explorar, però ha generat algunes iniciatives en les quals ja es pot enquadrar la figura de CoPa.

Es destaca entre elles, la creació del Comitè d'experts sobre la infància i la família (CE-IF) la missió del qual és: donar suport als pares en l'interès superior del nen.

El CE-IF actua sota els auspicis del Comitè Europeu per a la Cohesió Social (CE-CS), creat després de la Cimera d'Estrasburg en 1997. És l'òrgan principal competent en el camp de la infància i de la família. El CE-CS ha promogut diferents activitats relacionades amb aquest camp, entre les quals la més destacada ha estat el Programa de la infància, seguit de l'establiment al 2001 d'un Fòrum de la infància i la família.

Encara que la figura del Coordinador de Parentalitat no està regulada de forma expressa en l'entorn europeu, sí que es pot subsumir i enquadrar dins del sistema de suport a la infància i a les famílies.

3.3. MARC ESTATAL

3.3.1. Dret civil espanyol

El marc jurídic estatal on enquadrar la figura del Coordinador Parental, es troba en tota aquella normativa que recull l'interès superior del menor: la Convenció dels Drets del nen, la Carta Magna, la L.O. 1/ 1996 de protecció jurídica del menor...etc.

I més concretament, si es focalitza aquest interès del menor en les relacions de parentalitat, es troba acomodament a la Coordinació de Parentalitat en la fase d'execució de les resolucions judicials, tant si han estat dictades en processos contenciosos, com si han estat fruit d'un mutu acord.

Els instruments que la llei processal preveu per cobrir els interessos dels menors han demostrat ser absolutament insuficients. Més enllà de les mesures especials, relatives a l'assegurament dels bens de l'herència, en cas que els hereus siguin menors o incapaços i no tinguin representants legals que s'estableixen en l'article 790 de la LEC les previsions legals es limiten a mesures sancionadores de caràcter civil, com les multes coercitives de l'article 776.2ª de la LEC, l'advertiment de modificació del règim de guarda i visites que conté el paràgraf 3ª de l'esmentat article, o el reforç dels tipus delictius del Codi Penal (que no és una altra cosa que un mer símbol, doncs manca d'eficàcia pràctica).

Per aquest motiu, resulta evident que fan falta noves regles processals dotades de major flexibilitat i creadores de nous espais i noves actuacions interdisciplinars especialitzades que puguin fer front a la conflictivitat familiar/parental sense els obstacles d'una norma rígida.

3.3.2. Dret català

És precisament una sentència de la Secció 12 de l'Audiència Provincial de Barcelona la que acorda per primera vegada la intervenció d'un professional especialitzat, en qualitat de CoPa, com a mesura de reforç i seguiment per a la normalització del sistema de custòdia.

Així doncs, estem davant una sentència pionera en la que s'implanta per primera vegada a Espanya la figura del CoPa com a auxiliar del jutge i de les famílies en la gestió de la seva ruptura.

Amb l'emparament legal de les facultats que la L.O. 1/1996 de protecció jurídica del menor, plasmades en l'article 236-3 del Codi Civil de Catalunya, l'autoritat judicial pot disposar la designa d'un professional per intervenir en casos conflictius per tal d'evitar perjudicis als fills menors que es trobin immersos en disputes, tensions, conflicte de lleialtats i intransigències derivades de la ruptura dels seus progenitors.

En resum, la base legal la trobem en:

- Convenció Universal dels Drets del Nen (arts. 3.1 y 4).
- Convenció Europea sobre Drets del Menor de 1996 [art. 6 a)].
- Constitució Espanyola (art. 39).
- Reglament Europeu 2201/2003 y Convenis de L' Haia de 1980 y 1996.
- Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació del Codi Civil y de la Llei d' Enjudiciament Civil, que introduí l'art. 158 CC.
- Estatut d' Autonomia de Catalunya (art. 17).
- Codi Civil de Catalunya (arts. 211-6, 233-10.4, 233-13 y 236-3 y Disposició Addicional Setena).
- Llei 14/2010, de 27 de maig, dels Drets i les Oportunitats en la Infància i la Adolescència (arts.38, 39, 81 y 116.3).

4.- OBJECTIUS DEL PROJECTE

El fet d'identificar un buit d'actuació no cobert pels serveis especialitzats en conflictes familiars ja siguin públics o privats, va fer plantejar i analitzar la següent pregunta:

“Es poden millorar les relacions familiars en processos judicialitzats post-ruptures conjugals d'alta conflictivitat amb la intervenció d'un equip interdisciplinari de professionals amb formació en mediació i habilitats pel CMDPC (Centre de Mediació de Dret Privat de Catalunya)?”

Per contestar aquesta pregunta calia elaborar un projecte de recerca que permetés analitzar i avaluar els resultats obtinguts.

Objectius del projecte:

1. Demostrar que mitjançant la tasca intensiva d'un equip de Coordinadors de Parentalitat, es poden millorar les relacions familiars en aquesta tipologia de processos caracteritzats per la seva alta conflictivitat.
2. Millorar les situacions d'estrès i malestar dels menors produïdes per separacions i divorcis d'alta litigiositat.

3. D'acord amb les referències i models d'altres països, plasmar la necessitat d'un servei de Coordinadors de Parentalitat que afavoreixi l'execució efectiva de les resolucions en els expedients d'alta conflictivitat en els Jutjats de família.
4. Implementar la figura del Coordinador de Parentalitat en els Jutjats, en benefici dels menors afectats.
5. Crear una metodologia específica de CoPa que permeti implementar serveis de gran rigor i alta qualitat professional.
6. Definir el marc jurídic d'aplicació del programa.
7. Avaluar l'eficàcia (grau d'assoliment dels resultats previstos) del programa a partir de:
 - i. La valoració sobre l'aplicabilitat de futur dels agents judicials implicats en l'experiència.
 - ii. El grau de satisfacció dels usuaris del servei.
8. Constatar l'eficiència del programa (relació costos/beneficis).
9. Constatar l'efectivitat del programa (relació entre l'eficàcia i l'eficiència).
10. Aplicar funcions educatives per eradicar les actituds conflictives en els progenitors.

5 EXPERIÈNCIA PILOT

És necessari trobar respostes múltiples i unificades als diversos problemes que es presenten. Aquestes intervencions han de ser prou sostingudes en el temps per tal que les persones puguin anar assumint els canvis necessaris.

5.1.EQUIP

L'equip està format per professionals mediadors, que provenen de diverses disciplines (dret, psicologia, treball i educació social, economia, humanitats, psicopedagogia). Professionals de la mediació i resolució de conflictes compromesos coordinadament en el desenvolupament del projecte.

Les tasques individuals estan dirigides a un objectiu comú i es prenen decisions de manera consensuada.

Cada component del grup té unes capacitats determinades que comparteix i es complementen amb les dels altres membres de l'equip.

Es tracta d'un equip horitzontal creat expressament per a aquest projecte.

Tots els components estan habilitats en mediació familiar, pel Centre de Mediació de Dret Privat del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, amb àmplia experiència en mediació i en conflictives familiars.

El treball en equip, és la dinàmica bàsica per atendre casos tan complexos.

Estan capacitats per dur a terme un treball interdisciplinari, i plenament organitzats i enfocats envers un mateix objectiu, per poder oferir amb certa rapidesa, un escenari diferent al que presenten inicialment les famílies.

5.1.1. MEMBRES DE L'EQUIP

Coordinadors de Parentalitat

Maria Antonia Avedillo Ros. Advocada i Mediadora. Màster en Mediació.

Lourdes Carrasco Rubio. Advocada i Mediadora. Mediadora habilitada pel CMDPC

Elisabet Guitart Sabater. Economista i Mediadora. Màster en Mediació.

Toni Rius Carbonell. Humanista i Mediator. Màster en Mediació.

Maria Sacasas Asensi. Coordinadora de l'equip. Psicopedagoga i Mediadora. Màster en Mediació.

Assessorament tècnic

Joan Sendra Montes. Educador Social i Mediator. Màster en Mediació

Supervisió

Ansel Guillamat Rubio. Psicòloga i Mediadora. Màster en Mediació.

5.2 CARACTERÍSTIQUES PROFESSIONALS I FUNCIONS DEL COORDINADOR DE PARENTALITAT

Les característiques professionals del Coordinador de Parentalitat tal com indica Dominique D'Abate a l'AFCC són:

- “Un professional de la psicologia o del treball social, auxiliar de l'àmbit legal, amb formació i experiència en mediació, o en el camp de la salut mental. Ha de tenir gran experiència pràctica en la resolució de disputes parentals amb alta conflictivitat. Ha de participar en activitats de formació contínua per a mantenir les competències professionals del procés de coordinació de parentalitat, participant en activitats educatives, consultes i supervisions amb altres professionals o mentors”.

Cal apuntar que a Catalunya, la LLEI 15/2009, del 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del dret privat, estableix que:

- *“ Pot exercir com a mediador o mediadora, als efectes d'aquesta llei, la persona física que té un títol universitari oficial i que acredita una formació i una capacitat específiques en mediació, degudament actualitzades d'acord amb els requisits establerts per reglament. Aquesta persona ha d'estar col·legiada en el col·legi professional corresponent, o ha de pertànyer a una associació professional de l'àmbit de la mediació, acreditada pel departament competent en matèria de dret civil, o ha de prestar serveis com a mediador o mediadora per a l'Administració”..... “La persona mediadora pot comptar amb la col·laboració de tècnics, perquè intervinguin com a experts, i amb la participació de comediadors, especialment en les mediacions entre més de dues parts. Aquests professionals han d'ajustar llur intervenció als principis de la mediació”.*

Reformulant les paraules de la AFCC i adaptant-les al territori espanyol, les característiques del CoPa seran les d'una *persona física que té un títol universitari oficial i que acredita una formació i una capacitat específiques en mediació, degudament actualitzades, auxiliar de l'àmbit legal, amb formació i experiència en mediació i pràctica en la resolució de disputes parentals amb alta conflictivitat. Ha de participar en activitats de formació contínua per a mantenir les competències professionals del procés de Coordinació de Parentalitat, participant en activitats educatives, consultes i supervisions amb altres professionals o mentors.*

Seguin les anotacions de Dominique D'Abate, les funcions del CoPa seran alhora o específicament, les d'un mediador, un catalitzador, un educador, un coordinador amb altres recursos, un “administrador de casos”, un defensor dels drets i necessitats de l'Infant, un oficial dels tribunals.

Funcions del Coordinador de Parentalitat.

- Avaluadora: anàlisi dels conflictes i la seva font per a l'elaboració del diagnòstic.
- Educadora: informació sobre les formes òptimes de comunicació, desenvolupament de la infància i adolescència, impacte de la separació disfuncional en els fills.
- Coordinadora dels agents del procés: tota la família, parents significatius, professionals involucrats en el cas, per tal d'establir estratègies comunes.
- Gestora del procés per tal d'implementar el pla de parentalitat.
- Facilitadora d'un nou marc alternatiu a la mera disputa.
- Funció de seguiment i acompanyament en el procés de canvi.

5.3. DISSENY DE L'EXPERIÈNCIA PILOT

5.3.1 POBLACIÓ I MOSTRA

La població correspon al col·lectiu de parelles separades i/o divorciades amb fills menors els quals estan immersos en diversos processos litigiosos en el Jutjat de família número 8 de Sabadell.

La mostra seleccionada està formada per 7 famílies separades i/o divorciades de diversa classe social.

La distància geogràfica entre els progenitors arriba fins a 300kms entre les seves residències. Tot i que tots procedeixin del mateix partit judicial, la llarga durada en què estan immersos aquests processos fa que les situacions personals i familiars de cadascun canviïn i per tant es donin situacions en què els progenitors visquin lluny entre ells.

L'edat dels progenitors va des dels 23 fins els 55 anys.

5.3.2 LÍMITS TERRITORIALS I TEMPORALS (DURACIÓ DE L'EXPERIÈNCIA)

Els límits territorials venen definits per les possibilitats de poder realitzar les intervencions oportunes i necessàries en cada cas, utilitzant tots els mitjans que estan a l'abast quan no és possible fer intervencions presencials: skype, telèfon, emails, watsApps... per tal que es permeti mantenir la comunicació i el vincle. Evidentment, s'ha de tenir en compte la facilitat i eficàcia que s'aconsegueix amb les sessions presencials.

Els límits temporals van de 3 a 24 mesos des de l'inici del cas.

5.4 METODOLOGIA UTILITZADA

Treball en equip

El treball en equip, en aquest tipus d'intervencions, es fa imprescindible i ha de funcionar, encara que no està exempt de dificultats. Per aquest motiu s'ha d'assumir aquesta metodologia de treball.

- Saber treballar en equip significa:
 - Parlar un llenguatge comú entre tots els professionals ja que fa operativa la relació definint els límits de la intervenció, les característiques del sistema familiar, les situacions prioritàries, els paradigmes i els models d'intervenció.
 - Construir un model de circulació d'informació i de presa de decisions.
 - Reconèixer la relació d'interdependència i tenir consciència mútua entre els professionals, ja que existeix una corresponsabilització de la

intervenció familiar i cada professional depèn del que facin els altres per poder realitzar la seva funció.

- Mantenir una relació de confiança en la capacitat dels altres professionals, la qual cosa significa respectar les contribucions d'aquests, reconèixer les seves pròpies limitacions i tenir una actitud oberta.
 - Recolzar-se mútuament en el seu treball i saber demanar i proporcionar ajuda, orientació i assessorament.
- Coordinació: Sistemàticament es programen reunions setmanals amb ordres del dia clares i realistes. Es recullen els acords presos en les actes, i a cada reunió es fa seguiment dels mateixos.
 - Supervisió: Mensualment es realitza la supervisió per part d'un membre de l'equip qui té exclusivament aquest rol supervisor. Ve a ser un expert extern. La supervisió és un espai per avaluar constantment el procés que es va seguint de forma interna i externa. És a dir, tant es supervisen els casos com les dinàmiques internes de l'equip.

Treball en xarxa:

Aquesta coordinació en xarxa tècnica es troba a dos nivells:

- Amb la magistrada i tècnics del jutjat que són els responsables de derivar, valorar i supervisar els casos.
- Amb els serveis formals que atenen família: serveis socials, punt de trobada, EAIA, centres escolars, lúdics i de salut.

Avaluació del procés:

Quan s'accepta el cas derivat per la jutgessa, l'equip assigna un professional com a referent que serà el responsable de la coordinació del cas. Atès que sempre es treballarà amb co-CoPa³ s'assignaran també els altres professionals com a membres de l'equip que intervindran en aquest cas.

L'avaluació del procés es realitza durant l'activitat, per poder corregir i perfeccionar l'actuació durant el procés, així com per conèixer els recursos que s'han assignat als casos i la utilització que s'està fent de cadascun d'ells.

Totes les dades objectives necessàries per a l'avaluació es recullen en forma d'actes després de les reunions de treball. Tanmateix, en el document "Historial", queden registrades les anotacions de seguiment de cada intervenció.

³ Co-Coordinació de Parentalitat, com a estratègia, per tal de donar una resposta més àmplia mitjançant la intervenció compartida d'un equip que treballa de forma simultània i en condicions d'igualtat.

Per a això és recull la següent informació:

- Temps d'intervenció global. Es registra el temps transcorregut des que la família és remesa al Servei fins que la família finalitza la participació amb la CoPa.
- Recursos assignats.
- Nombre total de contactes amb la família i durada dels mateixos (trucades, correus, visites a domicilis, escoles, espais lúdics, desplaçaments...).
- Activitats de gestió amb altres professionals: durada i freqüència.
- Activitats de supervisió: durada mitjana i freqüència.

5.4.1 ANÀLISI DE CASOS

❖ CAS: Carlos

1. Dates:

- Inici procés judicial al Jutjat de família nº8:** 2009, demanda de mesures provisionals on s'acorda una custòdia materna.
- Inici història judicial:** 2009
- Inici procés COPA:** 14/6/13

2. Història Judicial

2009: Mesures provisionals, custòdia materna

2010: Judici, sentència definitiva, custòdia paterna

2010: Recurs d'apel·lació, cassació i execució forçosa

2011: Audiència Provincial suspèn la potestat parental d'ambdós progenitors

2012: Nou acord en execució en custòdia paterna

2013: En tràmit d'apel·lació, custòdia materna de la filla i paterna del fill.

3. Derivació del cas

Es deriva el cas al mes de juny de 2013, mentre s'espera la resolució de l'Audiència Provincial

4. Transformació de la situació inicial

S'ha rebaixat la litigiositat fins el punt que el Jutjat pràcticament no ha tingut que intervenir. La diferència més notable s'ha detectat en el to dels escrits.

Els progenitors han aconseguit arribar a acords puntuals utilitzant les tècniques de mediació.

S'han arribat a produir intercanvis fora del punt de trobada.
La filla menor ha manifestat el desig d'apropament a la mare.
Actualment es gaudeix la custòdia materna de la filla i paterna per al fill.

❖ **CAS: Silvia**

1. Dates:

- a. **Inici procés judicial al Jutjat de família nº8:** 11/2012, amb la sol·licitud de mesures provisionals
- b. **Inici procés CoPa:** 23/6/13

2. Història Judicial

2012: Sol·licitud de mesures provisionals
2013: Dificultats per adoptar mesures provisionals. S'acorda règim de visites mínim a favor del pare.
Novembre 2013: Judici amb acord.

3. Derivació del cas

El jutjat ens deriva el cas mentre la parella espera les mesures definitives de divorci

4. Transformació de la situació inicial

L'entesa per part de la dona de la necessitat de que el fill i el pare es vegin i comuniquin , s'ha traduït amb un canvi de domicili de la dona a la mateixa ciutat del pare. Aquest fet ha estat importantíssim per poder anar encaixant un nou règim de visites que ha satisfet a tots dos progenitors. La comprensió del pare d'haver de contribuir a les necessitats econòmiques ha fet possible afavorir una millora en una relació molt deteriorada.
S'ha aconseguit un acord general.

❖ **CAS: Fèlix**

1. Dates:

- a. **Inici procés judicial al Jutjat de família nº8:** Gener 2012 per demanda de modificació de mesures (el pare demana canvi de custòdia).
- b. **Inici història judicial:** 2003
- c. **Inici procés COPA:** Octubre 2013

2. Història Judicial

- 2001: Separació de mutu acord
- 2003: Demandes per incompliment de conveni.
- 2006: Demandes per reclamació de custòdia
- 2006: Divorci contenciós
- 2006: Apel·lació de la sentència
- 2010: Procediment penal per maltractaments
- 2010: Intervenció SATAF
- 2010: Demanda civil per incompliment de conveni
- 2011: Demanda de modificació de mesures per limitar la relació pare-fill
- 2012: El jutge envia la família a teràpia familiar
- 2013: Vista
- 2013: Apel·lació de la sentència

3. Derivació del cas

El cas es deriva després d'haver-se celebrat el judici al juliol 2013, on en la sentència sobre modificació de mesures es remet a les parts a COPA.

4. Transformació de la situació inicial

Important moviment en la millora de la comunicació entre el pare i un dels seus fills. S'ha produït una evident aproximació entre el pare i el fill gran amb trobades, comunicació per e-mail i interès per part del fill per retrobar-se amb els seus avis paterns. Acceptació per part d'ambdós de que aquesta nova via de comunicació que estan construint, s'ha d'enfortir i per tant entenen que han de posposar tractar d'aspectes que encara els causa dolor.

S'ha produït per part del progenitor l'acceptació d'una nova percepció de la realitat que abans ignorava.

❖ CAS: José Luís

1. Dates:

- Inici procés judicial al Jutjat de família nº8:** 2012, demanda de modificació de mesures paterna.
- Inici història judicial:** 2008
- Inici procés COPA:** 8/11/13

2. Història Judicial

2008: Intervenció de VIDO. Procediment penal per violència de gènere.

2009: Recurs d'apel·lació.

2012: Demanda paterna de modificació de mesures.

Octubre 2013: Exploració de les menors

Vista pendent

3. Derivació del cas

Es deriva el cas perquè el pare vol modificar les mesures.

4. Transformació de la situació inicial

Des que intervé l'Equip de Coordinació de Parentalitat, s'han aturat les denúncies per incompliment de règim de visites.

Els pares han tingut l'oportunitat de reenquadrar la seva visió vers els seu propi rol com a pares.

Han arribat a l'acord de la venda de la casa.

Els menors han deixat d'enviar missatges agressius contra el pare.

❖ CAS : Manel

1. Dates:

a. Inici procés judicial al Jutjat de família nº8: juliol 2011

b. Inici procés COPA: 25/10/2013

2. Història Judicial

- Juliol 2011: Demanda de mesures provisionals i es sotmet a teràpia.

3. Derivació del cas

Es deriva a l'octubre 2013 per incompliment de visites.

4. Transformació de la situació inicial

Respecte al procés judicial, s'ha aturat i no s'ha emès cap demanda més.

Aparentment no s'ha produït cap moviment entre pare i filla, però la mare ha començat a enviar correus al pare informant sobre la menor.

❖ **CAS Yolanda**

1. Dates:

- a) **Inici procés judicial al Jutjat de família nº8: desembre 2012**
- b) **Inici procés COPA: 21/6/13**

2. Història Judicial

- Maig 2013: Demanda de guarda i custòdia. Atribució de la custòdia del fill al pare i custòdia compartida de la filla.
- Recurs d'apel·lació.

3. Derivació del cas

Degut a l'incompliment de la sentència de la vista de maig 2013, es deriva a CoPa.

4. Transformació de la situació inicial

Inicialment, la filla presentava rebuig a pernoctar a casa de la mare. Actualment es compleix la custòdia compartida amb tota normalitat.

❖ **CAS: Carmen**

1. Dates:

- a) **Inici procés judicial al Jutjat de família nº8: gener 2013**
- b) **Inici procés COPA: 30/5/14**

2. Història Judicial

- Gener 2013: demanda sol·licitud de visites a favor de l'àvia paterna.
- Intervenció de SATAF, recomanació punt de trobada
- Sentència maig/2014, establiment de visites en suspensió
- En tràmit de recurs d'apel·lació.

3. Derivació del cas

Es deriva el cas després del Judici celebrat a maig/2014. S'introdueix en sentència la necessitat de procés de CoPa.

4. Transformació de la situació inicial

Ha variat la percepció inicial per part de l'àvia paterna. Tot i així s'està a l'espera de la sentència de l'AP per poder seguir amb el procés.

Detall sessions per casos:

	Data inici	Data final	Progenitor	Progenitora	Conjunta	Nens	Avis	Advocats	Subtotal1	Trucades	mails, whatsapp	Subtotal2	Total
Carlos	14/06/13	30/04/14	6	4	3	1		1	15	11	27	38	53
Silvia	23/07/13	21/11/13	4	1				3	8	4		4	12
Fèlix	04/10/13	11/07/14	7	5	3	4	1	2	22	10	7	17	39
JoseLuís	08/11/13	15/09/14	12	2			1	2	17		17	17	34
Manel	25/10/13	03/07/14	3						3	5	2	7	10
Yolanda	21/06/13	31/03/14	2	2					4			0	4
Carmen	30/05/14	31/09/14		2			9	3	14	1		1	15
Total			34	16	6	6	12	9	83	31	53	84	167

5.4.2.LA DERIVACIÓ DEL SERVEI

En aquesta experiència pilot, és la pròpia Jutgessa qui fa la derivació i així, avalua la necessitat i la conveniència que les famílies en conflicte participin en un procés de Coordinació de Parentalitat. La derivació es du a terme a través d'un ofici o providència redactat pel Jutjat on es recomana a les parts en litigi contactar amb l'entitat Logos Media per tal de poder iniciar un procés de millora de les seves relacions personals i familiars.

Rebuda la comunicació judicial són normalment els advocats de les parts qui contacten amb el Servei de CoPa, sol·licitant una sessió informativa per als seus clients. També poden ser les famílies qui contacten directament.

Els casos es poden derivar en qualsevol moment processal, habitualment són post sentència. Val a dir que alguns operadors jurídics, quan han conegut l'existència del Servei de Coordinador de Parentalitat s'han interessat per sol·licitar derivació a CoPa d'alguns temes que ells consideraven com molt conflictius.

5.4.3.LA COMUNICACIÓ AMB EL JUTJAT

L'Equip manté una comunicació fluida amb la magistrada que deriva els casos.

El canal habitual és el correu electrònic o trucades telefòniques.

La finalitat de la comunicació és conèixer l'estat dels processos compartint les novetats, els progressos...

Des d'un inici es va planificar coordinacions trimestrals per avaluar el projecte en sí.

Tanmateix s'han mantingut reunions bimensuals amb la magistrada amb qui s'ha generat un vincle professional molt positiu i de gran col·laboració.

En el moment de la finalització del procés de Coordinació de Parentalitat, si s'escau, l'equip pot elaborar un informe sobre l'evolució del procés, sense entrar en els continguts del mateix.

6. COST DEL SERVEI

Tot i que la prova pilot que aquí es presenta s'ha desenvolupat gratuïtament, s'ha considerat molt important avaluar el cost que representa.

Cost Procediment de Coordinació de Parentalitat:

Per a l'elaboració d'aquest projecte, es detallen els següents costos:

- a) Despeses de personal
- b) Despeses de transport
- c) Altres: despeses d'oficina, material de gravació per a la recerca, lloguer de sala quan les reunions no es fan a les instal·lacions del Jutjat de Sabadell,...

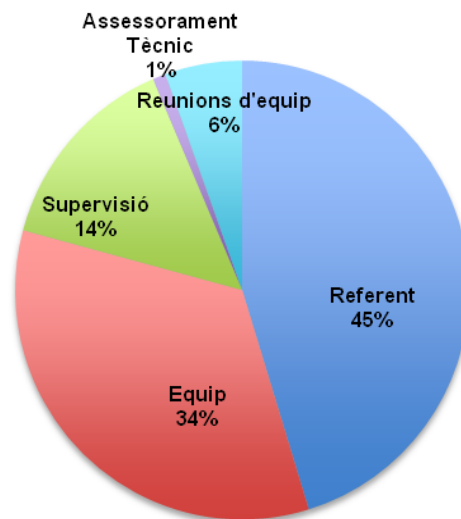
a) L'equip està format per 5 Coordinadors de Parentalitat que treballen directament els casos, 1 supervisor i 1 assessor tècnic.

Tenint en compte sessions informatives, d'intervenció amb les parts, amb els advocats i d'altres sistemes implicats (fills, avis, demés familiars...), reunions d'equip, supervisió de casos, temps de redacció de documents, correus electrònics, watsApps, desplaçaments i demés, obtenim les següents dades:

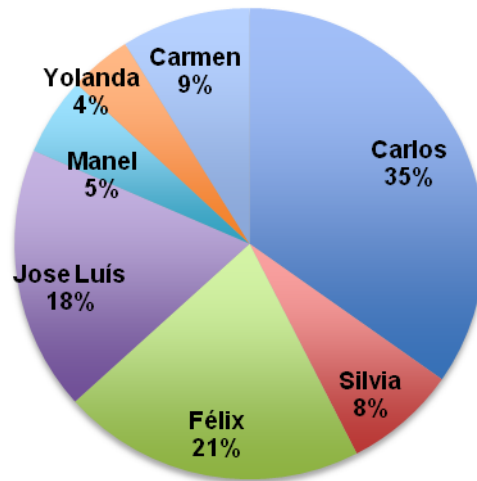
COST PER CONCEPTE I CAS:

Import en €	Data inici	Data finalització	Cost/h	Cost/h	Cost/h	Cost/h	Cost/h	Cost/h	
			80	80	40	100	100	80	
			Referent	Equip	Whatsapp, mails, telf, redacció documents...	Supervisió	Assessorament Tècnic	Reunions d'equip	
Carlos	14/06/13	30/04/14	2.400	1.760	1.520	1.633	104	500	7.918
Silvia	23/07/13	21/11/13	400	880	160	363	23	111	1.937
Fèlix	04/10/13	00/01/00	2.080	880	680	980	63	300	4.983
JoseLuís	08/11/13	15/09/14	1.840	560	680	853	54	261	4.249
Manel	25/10/13	00/01/00	480	80	280	254	16	78	1.188
Yolanda	21/06/13	31/03/14	320	560	0	200	13	61	1.154
Carmen	30/05/13	31/09/14	800	960	40	417	27	128	2.372
Total			8.320	5.680	3.360	4.700	300	1.440	23.800

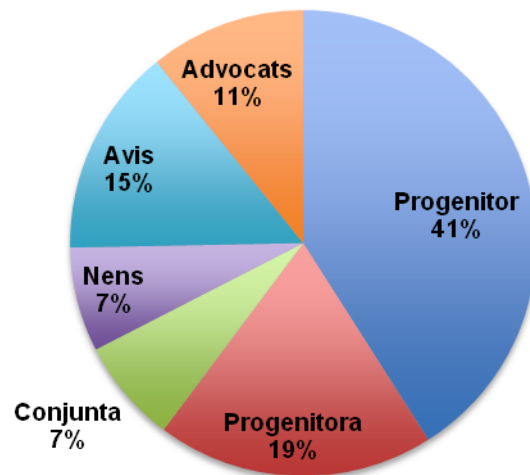
Temps dedicat segons professionals:

Temps dedicat per cas:

Sessions per sistemes:

Els apartats b) i c) s'han valorat en 3.000 € per tot el projecte.

Per tant el cost global del projecte seria de: 26.800 €

El procés de Coordinació de Parentalitat, és un complement en Procediments de Família, on la conflictiva familiar comporta l'obertura de nous procediments i/o perpetua la resolució dels mateixos amb continus incidents en perjudici dels menors. La Coordinació de Parentalitat intervé amb l'objectiu de millorar la disfuncionalitat familiar facilitant la implementació de les resolucions judicials i/o aportant modificacions consensuades pel sistema familiar.

Així, a nivell econòmic, el cost d'un equip de Coordinació de Parentalitat, comportarà un estalvi en l'Administració de Justícia per la possible reducció de demandes interposades en el propi sistema.

7. CONCLUSIONS

Amb la intervenció de la Coordinació de Parentalitat en famílies d'alta conflictivitat, s'han observat els següents canvis de millora en les relacions parentals :

- En la majoria dels casos treballats, s'ha evidenciat la millora en la comunicació parental. Això ha sigut possible gràcies a l'assaig continuat tant en la forma com en els continguts de les interaccions entre els progenitors i juntament amb l'equip de CoPa.
- S'han interromput el número de denúncies i/o nous processos judicials. S'ha observat una millora en el "to" dels escrits (correus, emails....etc) i en les converses presencials.
- En tots els casos i durant la intervenció de l'equip de CoPa no s'han obert nous procediments judicials en relació a la conflictiva familiar.
- Des de l'apertura dels processos judicials, s'han aconseguit per primera vegada acords parentals en relació als canvis de caps de setmana, horaris d'entrega i recollida, realització de colònies estivals,...
- S'ha produït la reorganització de les relacions entre els membres dels sistema familiar, especialment en dos dels casos, on les relacions matern i patern filial estaven interrompudes o eren mínimes. En d'altres casos s'ha normalitzat la inclusió de noves les parelles dels progenitors.
- S'ha promogut l'interès d'iniciar i mantenir una relació entre fill i pare/mare no custodi per part d'ambdós. Es constata la necessitat de supervisar de forma continuada aquest tipus de relacions reiniciades.
- Ha augmentat i/o s'ha generat la conscienciació sobre la perspectiva de l'altre progenitor (activació d'empatia parental). La intervenció individualitzada i alhora conjunta del CoPa ha incidit en l'apropament com a pares .

- S'han establert noves formes de comunicació adequades a les necessitats del moment.
- Ha propiciat la col·laboració des de la coparentalitat, incidint especialment en facilitar la relació patern-filial del progenitor no custodi i en el traspàs de comunicació en relació al fill, evitant utilitzar al fill " com missatger".
- Els rols parentals han pres noves formes des de la nova visió del propi progenitor. S'han observat relacions parentals més positives (apropament en la relació, reconeixement d'errors, actuacions més actives...) amb efecte sobre els fills (acceptació de la comunicació, disminució d'insults i hostilitats...).
- S'ha constatat, com a resultat de la intervenció CoPa, la recuperació de la capacitat de presa de decisions de manera conjunta (entre els progenitors) en temes patrimonials que estaven encallant el procés. Exemples: venda de propietats...
- Consens coparental en relació a normes bàsiques: horaris d'estudi, de sortides amb amics..., per l'atenció del/ s fill/s.
- Tancament de discrepàncies conjugals que es mantenien presents i contaminaven la relació parental.
- Estalvi en el cost econòmic i emocional per a les famílies.
- La coordinació entre recursos (privats i públics) evita la duplicació d'intervenció i redueix costos destinats a aquestes famílies.
- Millor resposta, amb estalvi pel sistema judicial i pel Departament de Justícia.

8. PROPOSTES DE FUTUR

1. Utilitzar de manera imprescindible les tècniques i habilitats pròpies del rol del mediador, en la intervenció del CoPa, especialment en :
 - a. La definició del conflicte en la "situació actual", és a dir quan arriba derivada del jutjat i previ a l'establiment de pautes d'intervenció. Amb l'anàlisi del conflicte relacional i individual del membres del sistema familiar (nivell d'impacte i d'incidència personal i relacional) .
 - b. La imparcialitat i neutralitat vers els membres del sistema familiar.
 - c. La contínua positivitat de les comunicacions .
2. Que el propi CoPa pugui gestionar procés/ssos de mediació durant la intervenció, agilitzant i facilitant el progrés de la conflictiva relacional.
3. Mantenir un treball d'equip continu des de la interdisciplinitat (coneixements mediadors, psicològics, socials, jurídics i econòmics especialment).

4. Desenvolupar mecanismes per poder detectar determinats perfils de personalitat, amb poca flexibilitat al canvi i amb poca consciència de necessitat d'ajuda professional i que limiten l'acció del Coordinador de Parentalitat.
5. Mantenir un seguiment específic quan es produeix el restabliment del vincle patern-filial o matern filial durant la intervenció del CoPa .
6. Recomanar verbalment als membres de les famílies no iniciar nous processos judicials durant la intervenció de CoPa. Aquesta recomanació no es fa signar per escrit, ni s'indica de forma taxativa, que seria motiu per interrompre el procés.
7. Incorporar els lletrats a l'inici del procés de CoPa i previ a la signatura del contracte, fent-los partícips del procés.
8. Valorar l'obligatorietat de la CoPa en situacions post-sentència on l'alta conflictivitat parental incideix directament en els fills.
9. Mantenir una supervisió externa a l'equip, per afavorir l'anàlisi objectiu dels casos, suport als Coordinadors i disseny dels diagnòstics.

9. AGRAÏMENTS

- **Pascual Ortuño.** Magistrat de l'Audiència Provincial de Barcelona. Vicepresident del Grup GEMME, Europa.
- **Carla Paola Arias.** Magistrada del Jutjat de Primera Instància nº8 de Sabadell.
- **Elena Lauroba.** Professora Titular de Dret Civil de la Facultat de la Universitat de Barcelona.
- **Aldo Morrone i Dominic D'Abate.** Coordinadors de Parentalitat a Consensus Mediation Center, Montreal, Canadà.
- **Liliana Zanuso.** Mediadora i Psiquiatra a Buenos Aires, Argentina.
- Personal del Jutjat nº8 de Sabadell, en especial la Sra M^oCarmen..
- Col·legi de Treball Social, per la facilitació d'espais.
- Centre Civic Sant Oleguer, de Sabadell.
- A totes les famílies que han participat de manera voluntària a la prova pilot de CoPa.
- A tots els advocats que han participat de manera voluntària a la prova pilot de CoPa.
- Equip d'Orientació familiar del Jutjat de Pamplona.

10. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- American Psychological Association (2010). *The Parenting Coordination Project. Implementation and Outcomes Study Report*.
<http://www.apapracticecentral.org/update/2010/04-29/pc-report.pdf>

- Carter, D. (2011): *Parenting Coordination: A Practical Guide for Family Law Professionals*. New York: Springer Publishing Company.

- D'Abate, D. (2013). *PsiAra. Revista del Col.legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya*.

- Utrera, J.L. (2008). *Instruments necessaris perquè els tribunals puguin donar resposta adequada en els processos de família*. Ponència a la jornada "Problemes emergents entorn dels menors i les famílies en l'àmbit civil", Barcelona.

<http://www20.gencat.cat/docs/Justicia/Documents/ARXIUS/Utrera.pdf>

- DOGC núm. 6240, de 25 d'octubre
 - [Llei 5/2012, de 6 de juliol, de mediació en assumptes civils i mercantils](#)

- BOE núm. 162, de 7 de juliol. Versió consolidada
 - [Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família](#)

- DOGC núm. 5686, de 5 d'agost. Versió consolidada
 - [Llei 15/2009, del 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del dret privat](#)

- DOGC núm. 5432, de 30 de juliol
 - [Directiva 2008/52/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig, sobre certs aspectes de la mediació en assumptes civils i mercantils](#)
 - [Decret 139/2002, de 14 de maig, pel qual s'aprova el Reglament de mediació familiar de Catalunya](#)

- DOGC núm. 3641, de 23 de maig
 - [Recomanació núm. R \(98\)1 del Comitè de Ministres als Estats membres, de 21 de gener de 1998, sobre la mediació familiar](#)

- Llibre Blanc de la Mediació.

- Guide of the association for families and conciliation courts (2006)

www.logosmedia.es

- Guide for the Practice of Parenting Coordination (American Psychological Association, 2012)
- Parenting Coordination: As seen from the Bench, A Family Law Attorney and Parenting Coordinator, by Susan Boyan.(2011)